

อิดตะฮฺ

[ไทย]

العدة

[باللغة التايلاندية]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม บิน अबدুলลอฮฺ อัต-ตุวัยญีรีย

محمد بن إبراهيم بن عبد الله التويجري

แปลโดย: ริซัลยฺ สะอะ

ترجمة: ريزال أحمد

ตรวจทาน: พัยซอล अबดุลฮาดี้

مراجعة: فيصل عبدالهادي

จากหนังสือ: มุคตะศ็อร อัล-ฟีกฮฺ อัล-อิสลามีย

المصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

อิดตะฮฺ

อิดตะฮฺคือ ระยะเวลาที่บรรดาหญิงรอคอยและไม่สามารถแต่งงานใหม่หลังจากสามีเสียชีวิตหรือหย่าจากนางไป

หุก่มของอิดตะฮฺ

อิดตะฮฺเป็นสิ่งที่วาญิบสำหรับผู้หญิงที่สามีหย่าจากนางไปหรือสามีเสียชีวิตหลังจากได้ร่วมหลับนอน(มีเพศสัมพันธ์)กับนางแล้ว การแยกจากกันจะด้วยการหย่าหรือคูลูอฺ (การขอหย่าด้วยการจ่ายค่าชดเชย –ผู้แปล) หรือยกเลิกการแต่งงาน เพื่อให้รู้วามตลุกของนางสะอาดปราศจากการตั้งครรรค์

วิทยปัญญาของการบัญญัติให้มีอิดตะฮฺ

- ๑.เพื่อความมั่นใจว่ามตลุกสะอาดปราศจากการตั้งครรรค์ เพื่อให้ไม่ให้เชื่อสายปะปนกัน
- ๒.เปิดโอกาสให้ผู้ที่ย่าได้กลับคืนดีกันเมื่อเกิดความสำนึก ในกรณีที่เป็นการหย่าที่มีโอกาสคืนดีกัน
- ๓.ให้ความสำคัญกับเรื่องการแต่งงาน ซึ่งการแต่งงานจะไม่สมบูรณ์นอกจากต้องมีเงื่อนไขและไม่ถูกยกเลิกนอกจากต้องรอคอยและใช้เวลา
- ๔.ให้เกียรติกับชีวิตคู่สามีภรรยาซึ่งนางจะไม่ถูกย้ายไปอยู่กับคนอื่นเว้นแต่นางต้องรอให้ช่วงเวลาหนึ่งได้ผ่านไป
- ๕.รักษาสิทธิของการตั้งครรรค์หากการหย่าเกิดขึ้นขณะที่ฝ่ายหญิงกำลังตั้งครรรค์

ในช่วงอิดตะฮฺนั้นมีสิทธิ์อยู่ด้วยกัน ๔ ประการ

- ประการที่ ๑ สิทธิ์ต่ออัลลอฮฺ
- ประการที่ ๒ สิทธิ์ต่อสามี
- ประการที่ ๓ สิทธิ์ต่อภรรยา
- ประการที่ ๔ สิทธิ์ต่อลูก

หญิงที่ถูกหย่าก่อนที่จะมีการสมรส จะไม่มีอิดตะฮฺสำหรับนาง และหากถูกหย่าหลังจากได้มีการร่วมหลับนอน(มีเพศสัมพันธ์)แล้ว นางจะต้องอยู่อิดตะฮฺ ส่วนหญิงที่สามีตายจากก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์หรือหลังการมีเพศสัมพันธ์ นางจักต้องอยู่อิดตะฮฺสี่เดือนกับสิบวัน เพื่อเป็นการแสดงถึงความซื่อสัตย์และให้เกียรติต่อสามี และนางมีสิทธิ์ที่จะได้รับมรดกของสามี

๑. อัลลอฮฺ ตะอาลาได้ตรัสไว้ว่า

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَّرَّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا»

ความว่า : โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! เมื่อพวกเจ้าได้สมรสกับบรรดาหญิงผู้ศรัทธา แล้วพวกเจ้าได้หย่าพวกเธอก่อนที่พวกเจ้าจะแตะต้องตัวพวกเธอ (คือร่วมหลับนอนกับพวกเธอ) ดังนั้น สำหรับพวกเจ้าไม่มีสิทธิ (ที่จะให้พวกเธออยู่)ในอิตตะฮฺ โดยที่พวกเจ้าจะนับเวลาการอยู่ในอิตตะฮฺ ฉะนั้น พวกเจ้าจงให้ผลประโยชน์แก่พวกเธอบ้าง แล้วปล่อยให้พวกเธอจากไปโดยดีงาม (อัลอะหฺซَاب -๔๙)

๒. อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

«وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ»

ความว่า : และบรรดาผู้ที่ถึงแก่ชีวิตลงในหมู่พวกเจ้า และทิ้งคู่ครองไว้ นั้น พวกนางจะต้องรอดคอยตัวของพวกนางเอง สี่เดือนกับสิบวัน ครั้นเมื่อพวกนางครบกำหนดเวลาของพวกนางแล้ว ก็ไม่มีบาปใดๆ แก่พวกเจ้า ในสิ่งที่พวกนางได้กระทำไปในส่วนตัวของพวกนางโดยชอบธรรม และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้อย่างละเอียด ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน (อัล-บะเกาะเราะฮฺ ๒๓๔)

ประเภทของผู้ที่อยู่ในอิตตะฮฺ

๑. หญิงกำลังตั้งครรภ์ อิตตะฮฺของนางคือเริ่มจากวันตายของสามี หรือวันที่หย่าหรือยกเลิกการแต่งงาน จนถึงนางได้คลอดทารกในครรภ์ และระยะเวลาที่สั้นที่สุดใน การตั้งครรภ์คือหกเดือนนับจากวันที่ได้แต่งงาน โดยปกติแล้วจะมีระยะเวลาถึงเก้าเดือน

อัลลอฮฺตะอาลาได้ตรัสไว้ว่า

«وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ»

ความว่า : ส่วนบรรดาผู้มีครรภ์ กำหนดของพวกนางก็คือ พวกนางจะคลอดทารกที่อยู่ครรภ์ของพวกนาง (อัลญะลาล ๔)

๒. หญิงที่สามีตายจาก หากนางกำลังตั้งครรภ์ อิตตะฮฺของนางจะสิ้นสุดเมื่อได้คลอดทารกในครรภ์ แต่ถ้าหากนางมิได้ตั้งครรภ์อิตตะฮฺของนางคือ สี่เดือนกับสิบวัน และในช่วงเวลานี้จะรู้ว่านางได้ตั้งครรภ์หรือไม่

อัลลอฮฺตะอาลาได้ตรัสไว้ว่า

«وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا»

ความว่า : และบรรดาผู้ที่ถึงแก่ชีวิตลงในหมู่พวกเจ้า และทิ้งคู่ครองไว้ นั้น พวกนางจะต้องรอดคอยตัวของพวกนางเอง สี่เดือนกับสิบวัน (อัล-บะเกาะเราะฮฺ ๒๓๔)

๓. หญิงที่แยกจากสามีด้วยการหย่าโดยนางมิได้ตั้งครรรค์แต่เป็นผู้ที่มีรอบเดือน อิดตะสุของนางคือ มีรอบเดือนสามครั้ง แต่สำหรับหญิงที่แยกจากสามีด้วยการคูลูอู หรือยกเลิกการแต่งงาน อิดตะสุของนางคือมี ประจำเดือนครั้งเดียว

อัลลอฮ์ตะอาลาได้ตรัสไว้ว่า

«وَالْمَطَّلَقَاتُ يَرَبِّضْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ»

ความว่า: และบรรดาหญิงที่ถูกหย่าร้าง พวกนาง จะต้องรอคอยตัวของตนเองสามกูรูอู (อัล-บะเกาะอะฮะฮฺ -๒๒๘)

๔. หญิงที่หย่าจากสามีที่ไม่มีรอบเดือนอันเนื่องจากยังเป็นเด็กหรือพ้นจากช่วงของการมีรอบเดือน อิดตะสุของนางคือ สามเดือน

อัลลอฮ์ตะอาลาได้ตรัสไว้ว่า

«وَاللَّائِي يَسْنَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحْضَنْ»

ความว่า: สำหรับหญิงในหมู่ภรรยาของพวกเจ้าที่หมดหวังในการมีระดู หากพวกเจ้า ยังสงสัย (ในเรื่องอิดตะสุของนาง) ดังนั้น พึงรู้เถิดว่า อิดตะสุของพวกนางคือสามเดือน และบรรดาผู้หญิงที่มีได้มีระดูก็เช่นกัน (อัล-ญูอะลียะฮฺ ๔)

๕. หญิงที่หมดประจำเดือนโดยไม่ทราบสาเหตุ อิดตะสุของนางคือหนึ่งปี ซึ่งเก้าเดือนนั้นสำหรับการตั้งครรรค์และอีกสามเดือนเป็นระยะเวลาของการรอคอย

๖. หญิงที่ถูกทอดทิ้ง คือ หญิงที่สามีขาดการติดต่อและไม่รู้ชะตากรรม นางต้องรอสามีของนางจนกว่าเขาจะกลับมาหรือทราบข่าวคราวเกี่ยวกับเขาตามระยะเวลาที่ผู้พิพากษาได้กำหนดไว้ เพื่อความชัดเจนในเรื่องราวเกี่ยวกับสามี เมื่อเวลานั้นได้ผ่านพ้นไป สามีก็ยังไม่กลับมาหรือยังไม่รู้ชะตากรรมของเขา ผู้พิพากษาจะตัดสินชี้ขาดว่าเขาได้ตายไปแล้ว หลังจากนั้นนางก็จะเริ่มอิดตะสุเป็นเวลาสี่เดือนกับสิบวัน เป็นอิดตะสุการตายจากของสามีและนางก็จะมีสิทธิ์แต่งงานใหม่หลังจากพ้นอิดตะสุหากนางประสงค์

อิดตะสุของทาสหญิงที่ถูกหย่าที่มีประจำเดือน คือมีรอบเดือนสองครั้ง และอิดตะสุของทาสหญิงที่ไม่มีประจำเดือนอันเนื่องจากชราภาพหรือเป็นเด็ก คือ สองเดือน และอิดตะสุของทาสหญิงที่กำลังตั้งครรรค์ คือคลอดทารกที่อยู่ในครรภ์

ผู้ชายเมื่อได้ครอบครองทาสหญิงที่ได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว ไม่เป็นที่อนุมัติสำหรับเขาที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับนางจนกว่ามดลูกของนางจะสะอาด คือหากนางกำลังตั้งครรรค์ก็ให้นางคลอดทารกที่อยู่ในครรภ์ หากนางเป็นผู้ที่มีประจำเดือนให้นางมีรอบเดือนหนึ่งครั้ง และหากนางเป็นผู้ที่หมดประจำเดือนหรือเป็นเด็กให้รอเป็นเวลาหนึ่งเดือน

หญิงที่มีเพศสัมพันธ์อันเนื่องมาจากความคลุมเครือ หรือผิดประเวณี หรือจากการแต่งงานที่ไม่ชอบ หรือคลุม จะมียอดตะสุเพียงหนึ่งเดือนเท่านั้น เพื่อให้รู้ว่ามีผลของนางสะอาดปราศจากการตั้งครรรค์ และเมื่อสามีของนาง ตายในระหว่างที่นางอยู่ในยอดตะสุที่คืนดีได้ ยอดตะสุจากการหย่าจะถูกยกเลิกและจะเริ่มยอดตะสุใหม่คือยอดตะสุการ ตายจากของสามี

หุก่มเรื่องการไว้ทุกข์ (الإحداد)

สตรีที่สามีตายจากจำเป็นต้องไว้ทุกข์ตามระยะเวลาของยอดตะสุ

อัลอิหุดาด () คือการที่สตรีพักอยู่บ้านของสามีนาง และห่างไกลจากสิ่งซึ่งมุ่งไปสู่การมี เพศสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย ใช้น้ำหอม สวมใส่เครื่องแต่งกายที่สวยงาม ใช้ต้นเทียน เครื่องประดับ หรือ สิ่ง อื่นในทำนองเดียวกันนี้ และหากนางละทิ้งการไว้ทุกข์นางจะมีบาป ต้องขออภัยโทษจากอัลลอฮ์และกลับมา

عن أم عطية رضي الله عنها أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : « لا تحدا امرأة على

الميت فوق ثلاثة إلا على زوج أربعة أشهر وعشرا ولا تلبس ثوبا مصبوغا إلا ثوب

عصب ولا تكتحل ولا تمس طيبا إلا إذا طهرت نبذة من قسط أو أظفار . متفق عليه

ความว่า: จากอุมมุอาฏิยะฮฺ เราะฎิยัลลอฮฺ อันฮฺฮา แท้จริงท่านรอซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอ ฮฺอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า "ไม่อนุญาตให้สตรีไว้ทุกข์แก่ผู้ตายมากกว่าสามวัน นอกจากแก่สามีเท่านั้น เป็นเวลาสี่เดือนกับสิบวัน และไม่อนุญาตสวมเสื้อผ้าที่ถูก ย้อม นอกจากเสื้อผ้าลายที่มาจากประเทศยะมัน ไม่ทาตา และไม่แตะต้องน้ำหอม นอกจากนิตหน้อยจากไม้หอมกุสตุ์และอัซฟารเหมือนนางสะอาดจากรอบเดือน"

(รายงานโดยอัลบุคอรี เลขที่ ๕๓๔๒ และมุสลิม เรื่อง อัญญาละลา เลขที่ ๙๓๘ และสำนวน รายงานเป็นของท่าน)

อนุญาตให้ไว้ทุกข์ให้กับผู้ที่มีใช้สามีเป็นเวลาสามวัน ส่วนการไว้ทุกข์ให้กับสามีที่ตายจากนั้นตาม ระยะเวลาของยอดตะสุ คือสี่เดือนกับสิบวัน และสำหรับหญิงที่กำลังตั้งครรรค์ที่สามีตายจากระยะเวลาการไว้ทุกข์จะ สิ้นสุดเมื่อคลอดทารกในครรรค์

ที่พักอาศัยของหญิงในช่วงยอดตะสุ

๑. หญิงที่สามีตายจำเป็นต้องพักอาศัยในช่วงยอดตะสุที่บ้านที่เคยอยู่กับสามีมาก่อน หากนางประสงค์จะ ย้ายที่อยู่อันเนื่องมาจากเกรงกลัวหรือถูกข่มขู่หรือด้วยสิทธิของนาง นางสามารถย้ายได้ตามที่นางประสงค์ และ อนุญาตให้นางออกจากบ้านได้หากมีความจำเป็น และยอดตะสุของนางจะสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดไม่ว่านางจะอยู่ ที่ใดก็ตาม

๒. หญิงที่อยู่ติดตะรุจากการหย่าที่มีสิทธิ์คืนดีได้ ต้องพักที่บ้านของสามี นางจักต้องได้รับค่าเลี้ยงดูและที่พักอาศัย เพราะนางยังมีสภาพเป็นภรรยาอยู่ และไม่อนุญาตขับไล่นางออกจากบ้านของสามีเว้นแต่นางได้ประพฤติในสิ่งที่ยาบไล่นางอย่างชัดแจ้งจากคำพูด หรือการกระทำที่จะสร้างความเสื่อมเสียให้กับสมาชิกในครอบครัว

๓. หญิงที่มีอดีตตะรุจากการหย่าขาด (บาอิน) นางจักต้องได้รับค่าเลี้ยงดูหากนางกำลังตั้งครรภ์จนกว่านางจะคลอดทารกที่อยู่ในครรภ์ หากนางไม่ได้ตั้งครรภ์นางไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับค่าเลี้ยงดูและที่พักอาศัย หญิงที่มีอดีตตะรุจากการหย่าขาดหรือยกเลิกการแต่งงานหรือด้วยการคลุคลุต้องพักอาศัยในช่วงติดตะรุที่บ้านของญาติพี่น้องของนางเอง